

Exceptional Postage Meters Worldwide
Uitzonderlijke frankeermachines wereldwijd
Des machines à affranchir exceptionnelles dans le monde entier

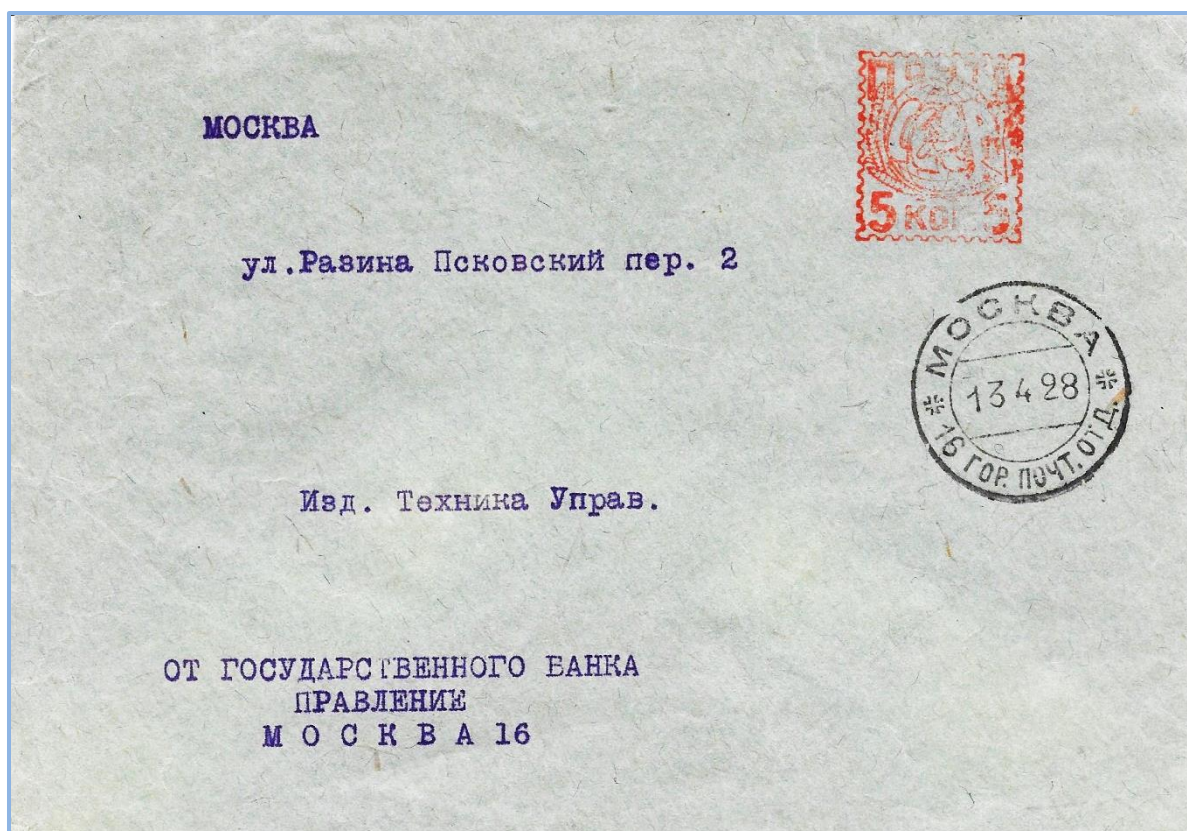
Jan Lannoye

Wat bedoel ik met uitzonderlijke frankeermachines wereldwijd ?

De criteria per land zijn de volgende:

- *De eerste frankeermachine die in gebruik genomen is*
- *Een frankeermachinemodel waarvan slechts één exemplaar gebruikt is*
- *Een frankeermachinemodel dat tijdens een testperiode gebruikt is*
- *Een frankeermachine met het eerste nummer van een reeks*

C.C.C.P. – U.S.S.R.: 1928 - eerste en enige machine in gebruik
Universal Postal Frankers Ltd. model 'NZ'

© Verzameling Jan Lannoye

Niettegenstaande de brieffrankeermachines wereldwijd toegelaten werden door de UPU vanaf 1 januari 1922 was dat in de nasleep van de Russische revolutie en de oprichting van de Unie van Socialistische Sovjet Republieken (U.S.S.R. – C.C.C.P.) geen evidentie in Rusland. Bovendien zat de technologie en de expertise rond deze machines volledig in het Westen.

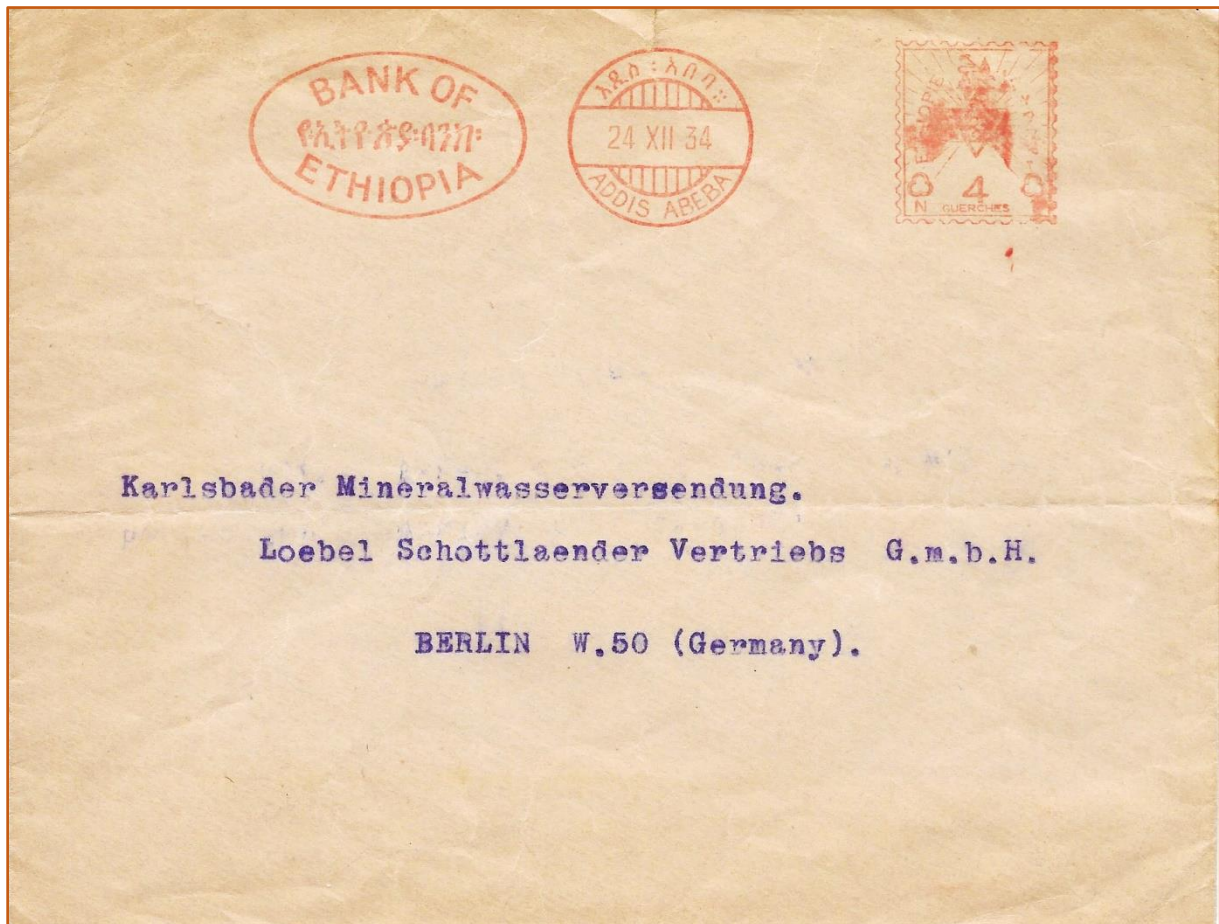
In 1928 besluit Universal Postal Frankers, London W1, één machine op proef te bezorgen aan de hoofdzetel van de Russische staatsbank in Moskou in de hoop met hun model 'NZ' de markt open te breken. De proefperiode heeft slechts een paar maanden geduurd en heeft geen vervolg gekend.

Drie details maken deze brief uniek:

- de mechanische datumkroon met 6 golflijnen en afdruk van datum en 'MOCKBA' ontbreekt
- de frankeerwaarde 5 kopeken '5 KON 5' was nog niet gekend op brief
- de handstempel van het postkantoor Moskou 16 op 13 april 1928 tijdens de proefperiode

Na overleg met de uitgever van de Amerikaanse I.P.M.S.C. werd deze brief opgenomen in de catalogus onder U.S.S.R. Type A1/b 'ONE COPY KNOWN', als enig exemplaar gekend !

Ethiopia: 1933 - eerste en enige machine in gebruik Neopost model 'Limited Values 6'

© Verzameling Jan Lannoye

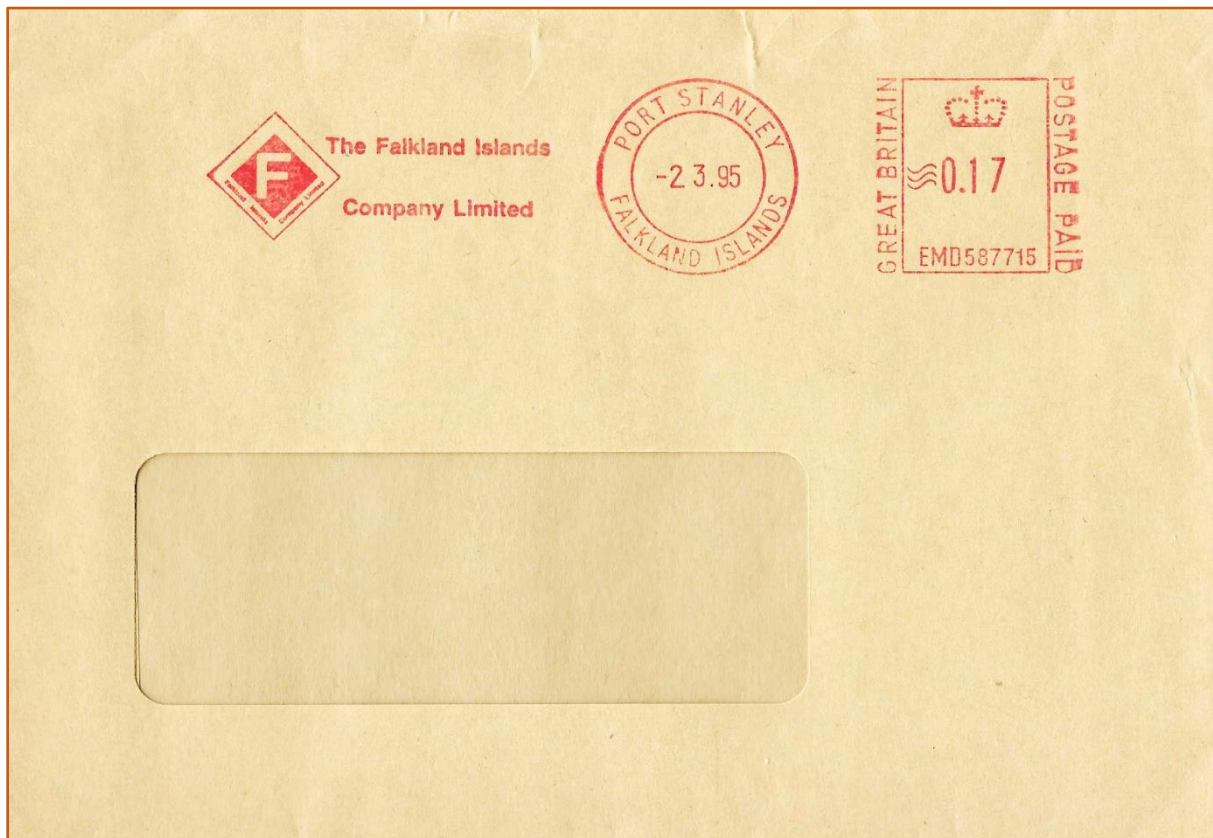
Deze machine was in gebruik bij de 'BANK OF ETHIOPIA' te Addis Abeba tijdens een zeer woelige periode in de geschiedenis van Abessinië onder het eerste keizerschap van Haile Selassie, de "Negus Negesti – Koning der koningen", keizer van Ethiopia van 1930 tot 1936.

Op 3.10.1935 viel Italië het land binnen vanuit Italiaans-Eritrea en zo begon de tweede Italiaans-Ethiopische oorlog.

Op 18 mei 1941 gaven de Italiaanse troepen zich over aan de Engelsen die hierdoor de bevrijders van Ethiopië werden. Barfoot & Simon schrijven hierover dat deze machine buiten dienst gesteld werd bij het einde van de Italiaanse bezetting en dat later hergebruik niet bekend was.

I.P.M.S.C. : Type 1 'ONE MACHINE ONLY' – ID nr. N 1 - *Rare*

Falkland Islands: 1994 - machine ongeveer 1 jaar in gebruik Postalia model 'MS5'

© Verzameling Jan Lannoye

Op de Falkland Islands zijn er buiten frankeermachines in gebruik bij het Engelse leger maar 3 privé gebruikers geweest. Deze machine werd gedurende ongeveer 1 jaar gebruikt vanaf eind 1994 door The Falkland Islands Company Limited met hoofdkwartier in Port Stanley.

Deze onderneming werd gesticht in 1851 en ontving het 'Royal Charter' op 10.1.1852 in de tijd van Koningin Victoria. Haar doel was de ontwikkeling van de eilandengroep te bevorderen. Dit bedrijf bestaat nog steeds en maakt deel uit van de FIH Group Public Limited Company.

I.P.M.S.C. : Type A2 'USED FOR ABOUT ONE YEAR' – ID nr. EMD 587715

**Danmark: 1925 – eerste machine op proef
Hasler model 'Fixed Values 6'**

© Verzameling Jan Lannoye

Barfoot & Simon schrijven dat deze machine in gebruik was op proef van 4 september 1925 tot 23 oktober 1925 bij "Det Forenede Danske Livsforsikrings Aktieselskab Hafnia" (Life Insurance Cie) te "København".

RRR – Extremely Rare.

Volgens officiële pre-proefdrukken met de machine op 28 augustus 1925, erkent door het Deense postmuseum, zijn er 7 verschillende vaste frankeerwaarden gekend:

5 – 8 – 10 – 15 – 20 – 30 en 40 ØRE.

Deze frankeerkronen hebben onderaan telkens een ander getal in romeinse cijfers tussen twee posthoorns. Heiner Düst schrijft hierover dat de betekenis van deze cijfers nooit achterhaald is. Ook dat wordt bevestigd door het Deense postmuseum.

I.P.M.S.C. : Type A2 'ONE MACHINE ONLY' – No ID nr.

Great Britain: 1922 – machine number 1
Universal Postal Frankers Ltd. model 'NZ' – 'Fixed values 6'

© Verzameling Jan Lannoye

Heiner Dürst schrijft hierover dat in 1922 de machines Universal 'N.Z.' op de markt kwamen. Universal Postal Frankers Ltd. had de patentrechten verworven van de Moss-machines die Ernest Moss ontwikkelde voor het binnenlands postverkeer in Nieuw-Zeeland.

Barfoot & Simon schrijven dat de licentie voor het gebruik van de Universal 'N.Z.' machines door de Royal Mail verleend werd op 11 oktober 1922. De machines werden gefabriceerd door de Sterling Telephone & Electric Company Ltd. uit Dagenham in Essex in opdracht van U.P.F.

Deze machine met het nummer 1 werd gebruikt door U.P.F. zelf tijdens de 'London International Stamp Exhibition' van 14 tot 26 mei 1923 in de Royal Horticultural Hall.

I.P.M.S.C. : Type A4 – ID nr. 1

Tijdens de 'British Empire Exhibition' van 23 april 1924 tot 30 oktober 1924 te Wembley Park werden in het paviljoen van New Zealand door U.P.F. zelf drie machines gebruikt waaronder de nummers 1 - 2A en X3.

De datumstempel met de 'Wembly Exhibition Lion' bevindt zich tussen zeven horizontale lijnen en bestaat in zwarte of rode inkt.

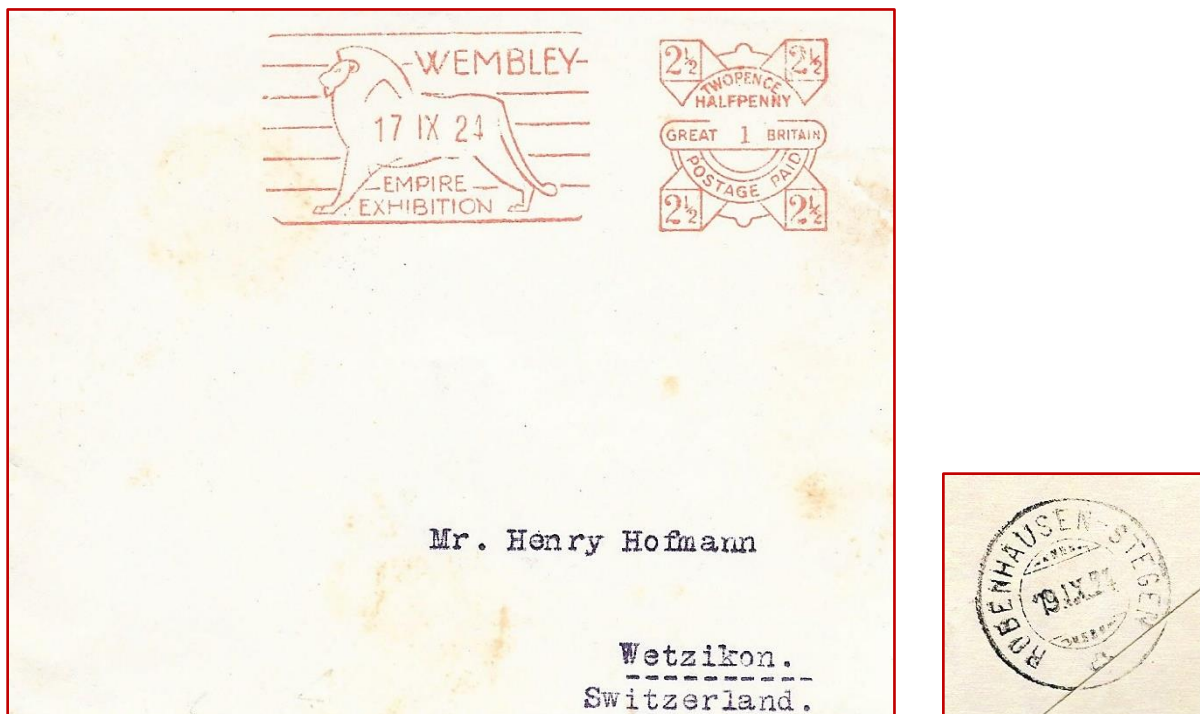
Beide brieven zijn van de machine nummer 1.

© Verzameling Jan Lannoye

Barfoot & Simon schrijven hierover dat de frankeerwaarde 'Two Pence Half Penny' met slogan in zwarte kleur 'RRR – Extremely Rare' zijn.

Dezelfde frankeerwaarde met slogan in rode kleur 'VR – Very Rare' zijn.

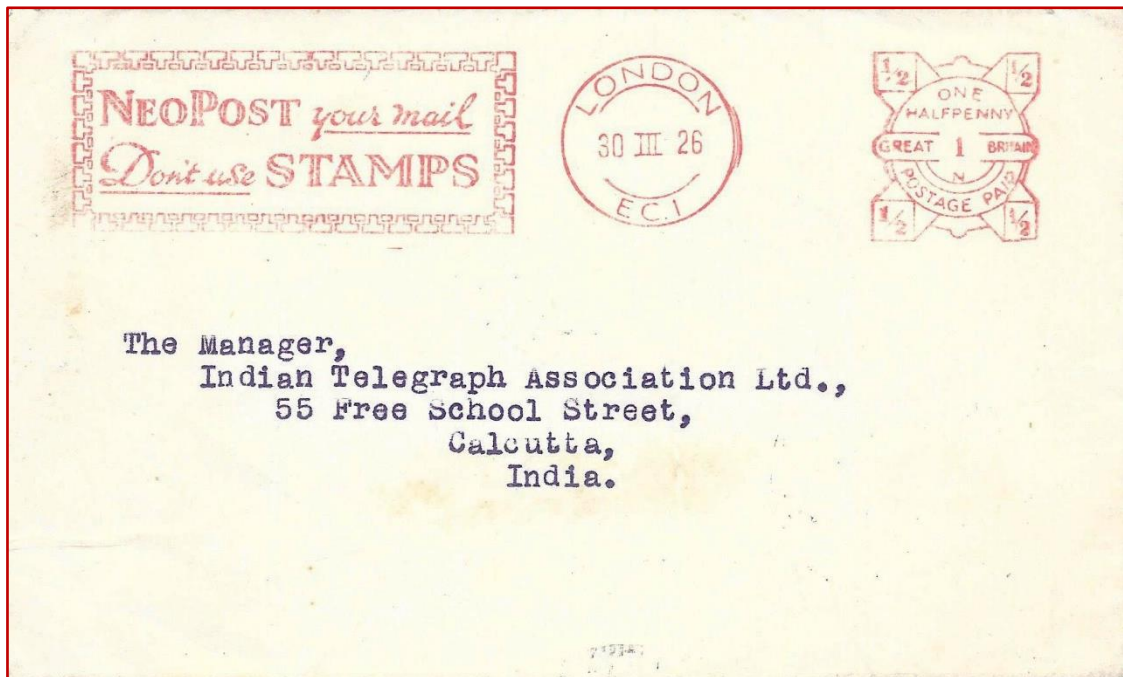

© Verzameling Jan Lannoye

Bovendien zijn deze brieven gelopen poststukken van London naar Wetzikon in Zwitserland met correct tarief en aankomststempel Robenhausen-Stegen op 19 september 1924.

I.P.M.S.C. : Type A4 – ID nr. 1

Great Britain: 1925 - machine nummer N 1
Neopost – ‘Fixed values 2, 3 or 6’

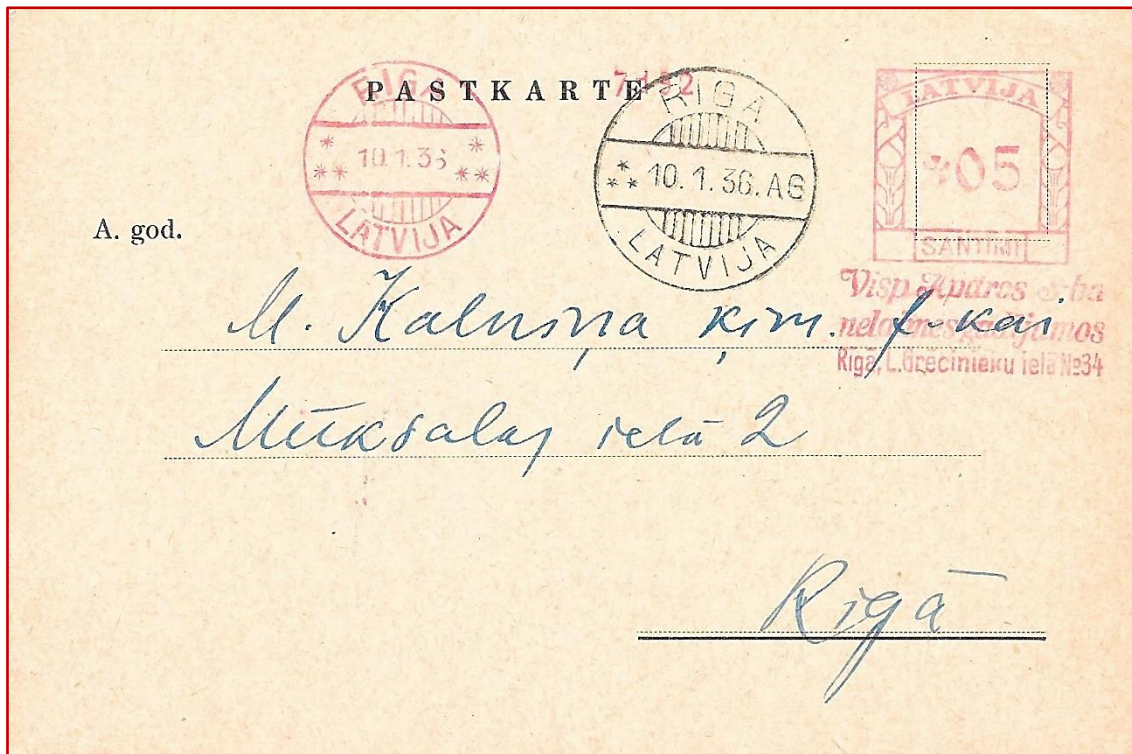

© Verzameling Jan Lannoye

De eerste machine van Neopost in Groot-Brittannië werd gebruikt door de fabrikant zelf met een zeer mooie slogan: *'NEOPOST your mail Don't use STAMPS'*

I.P.M.S.C. : Type A9 – ID nr. N 1

Latvija: 1928 – enige machine in gebruik
Francotyp model 'B' – 'Multivalve'

© Verzameling Jan Lannoye

In Letland worden, zoals in de U.S.S.R., de eerste brieffrankeermachines pas in 1928 in gebruik genomen.

Tijdens de periode 1928 tot 1940 werd in de frankeerkroon 'LATVIJA' vermeld. Het interbellum was ook voor de Baltische staten een woelige periode. Na het Duits-Russische 'Molotov-Von Ribbentrop' niet-aanvalsverdrag, ondertekent op 24 augustus 1939 te Moskou kwam het toen onafhankelijke Letland meer en meer onder Russische druk te staan.

Op 17 juni 1940 werd Letland bezet door Russische troepen en werd het land tijdelijk een deel van de C.C.C.P. - U.S.S.R.

Barfoot & Simon schrijven dat er slechts één dergelijke machine in gebruik is geweest.

'VR – Very Rare'

I.P.M.S.C. : Type AB1 **'ONE MACHINE ONLY'** – No ID nr.

**Luxembourg: 1927 – enige machine in gebruik
Timbrographe – ‘Fixed Values - 9’**

© Verzameling Jan Lannoye

De Timbrographe brieffrankeermachine van de Belgische fabrikant Vuye & Milet werd buiten in België en Belgisch-Kongo enkel en éénmalig gebruikt in het buitenland, namelijk bij IDEAL, Tannerie de Wiltz te Wiltz in het Groot Hertogdom Luxemburg.

Uit een brief van de ‘tannerie’, geschreven op 21 augustus 1952, weten we dat de machine in gebruik genomen is in december 1927. Er waren toen 9 vaste frankeerwaarden op de machine gemonteerd: 10 – 20 – 30 – 40 – 50 & 75 centimes en 1,- - 2,- & 3 francs.

Aangezien er geen datumstempel voorzien was op de machine moest het postkantoor van Wiltz een zwarte handstempel plaatsen bij de afgifte van de te verzenden brieven.

In de catalogus "Machines à affranchir autorisées au Luxembourg", uitgegeven door F.S.P.L. in 2002, staat dat deze machine door het Belgisch bedrijf voorgesteld werd in 1926. Slechts twee afbeeldingen van brieven worden getoond: 18.6.1928 en 27.10.1939.

Barfoot & Simon schrijven dat er slechts één dergelijke machine in gebruik is geweest.
‘VR – Very Rare’

I.P.M.S.C. : Type AA2 **‘ONE MACHINE ONLY’** – ID nr. 201

Peru: 1933 – machine nummer U.1 – F.1
Francotyp model 'C' – 'Multivalve'

© Verzameling Jan Lannoye

De brieffrankeermachine is van de fabrikant Francotyp, model 'C' met as afstand 77 tot 79mm tussen het center van de datumstempel en de frankeerstempel. Dit type is gebaseerd op de testmachine van de Anker Werke in Bielefeld, één van de ontwerpen aanvaard door de Posterijen van het Duitse Rijk in 1923.

Deze machine, gebruikt in Lima, werd niet vermeld in 'The Meter Postage Stamp Catalogue' van Barfoot & Simon uit 1953, dat gedurende de volgende 50 jaar het standaardwerk was op dit verzamelgebied.

Wat was er aan de hand ? Wie goed kijkt ziet onder de zwarte poststempel van Lima op '16OCT.33' het alfanumerieke registratienummer " U 1 " staan, waar men " F 1 " zou verwachten !

The International Postage Meter Stamp Catalog van Hawkins & Stambaugh uit 2005 brengt nieuws. Het blijkt dat alle machines die sedert 1927 in Peru door de posterijen aanvaard werden van de fabrikant 'Universal Postal Frankers' afkomstig waren tot die ene Francotyp daar verdeeld werd door Universal met de registratie " U 1 " die later aangepast werd (zeker na 8.1.1936 zie afdruk IPMSC) tot " F 1 ". Waarschijnlijk was er maar één machine in gebruik.

I.P.M.S.C. : Type BA5 - B 'Francotyp marketed by Universal' – ID nr. U.1

Wordt vervolgd – À suivre – To be continued

Jan Lannoye